

Illustreret Tidende.

Nr. 280.]

Udkommer hver Søndag

→ København den 5. Februar 1865. ←

2 Rdr. Overtalet.

[6te Bind.

Indhold.

Carl Henrik Greve af Andarsvård. — Et historisk Mysterium. — Riobenhavns Næd i Januar. — Riobenhavns Vandforsyning, af W. Poulsen. — Ugens Politik. — Clement Carew, efter „All the year round“; oversat af E. Molte. (Sluttet.)

Carl Henrik Greve af Andarsvård.

Sverig havde en Konge, der kunde været en meget brav Privatmand: hans borgerlige Charakter var hæderlig, man kunde vel sige pletfri; han var flittig, sparsommelig, ordholdden, ærlig, og han stræbte med hensynløs Samvittighedsfuldhed at opfylde Alt, hvad han efter sin eiendommelige Opfattelse anlaae for sin Pligt. Men alt dette var aldeles utilstrækkeligt, thi som Konge var han under al Kritik. Han var „Konge af Guds Naade“, og paa dette misforstaaede Begreb holdt han med et vanvittigt Stivind. Han var Legitimitetens Dou Duirote (uagtet der var grundet Tvivl om hans egen Legitimitet), og derfor forfulgte han den „illegitime“ Keiser Napoleon med saa fanatisk et Had, at man har vanskeligt ved at afgjøre, om man mest skal undres over dets latterlige Fordringsfuldhed eller dets Usmagt. Keiseren kaldte han selv aldrig andet end „Monsieur Buonaparte“ og forbød paa det Strengeste de svenske Blade at kalde ham anderledes. Den sorte Orns Orden sendte han tilbage til Preussen, da han ikke længer kunde bære en Orden, som ogsaa var givet „Monsieur Buonaparte“. Han forbød enhver Indførsel af franske Bøger og Blade i Sverig osv. Endelig erklærede han (1805) Frankrig en Krig, der førtes med Svagheb og Udygtighed, og endte med Tabet af Svensk-Pommern og Rügen.

Det fik dog Altsammen gaae endnu. — Men i Freden i Tilsit enedes Keiser Napoleon med Keiser Alexander om, at denne Sidste skulde have Lov til at plyndre sin kjære svenske Svoger for hele Finland. Planen blev længe skjult, men da den næste Vinter skulde udføres, stod den

gamle bjørve General Klerker alligevel fulbruset og rede til at vove et Hovedslag ved Tavastehus. Forinden Kampen begyndte, blev han dog afløst af Feltmarskalk Grev Klingspor, og denne Hærfører, „udsødelig, men uafelig Ihukommelse“, fremviste en Ordre fra Kongen, ifølge hvilken man ikke maatte stille de stakkels Tropper indove, inden man havde faaet dem alle samlede i det nordlige Nferbotten. Og denne Ordre blev gennemført med en Samvittighedsfuldhed, der næsten var mistænkelig. De kamplystne finste Solbater maatte uopbørlig trække sig tilbage og overlade Huus og Hjem og Alt, hvad de eiede, til Hjenden. Tilbagetoget udførtes i Sne og Frost, med daarlig Bektædning og uden tilbørlig Hvile, og det er næsten utroligt, hvad den Hær maatte udstaae og lide,

fom man dog vilde frelse; det udførtes under stadige Smaakampe, men ifølge den kongelige Ordre forsøgte man samvittighedsfuldt enhver Leilighed, som tilbød sig, med sikker Udsigt til at slaae og ødelægge Hjenden. Først ved Sitajoki (det var den minderværdige 18de April) tog Oberst Adlercreutz sig den formastelige Frihed at hugge Russerne sønder og sammen, for saaledes at sikkre Tilbagetoget; men — det var jo da ogsaa Adlercreutz! — Langt loyaleere var Svartholms Commandant sig ad: han capitulerebde (18de Mars) uden at løsne et Skud, havde vi nær sagt; og Admiral Cronstedt gjorde 6te April det Samme i det stærke Sveaborg, Finlands Nøgle og Formuur, nær havde vi sagt dets Danevirke. Der hvile dengang, og der hviler endnu et dybt Mærke over disse skjændige Capitulationer og over de Kræfter, som ved dem vare virksomme; men saameget synes sikkert, at der i dem udviklede en dybtlagt Plan, som det først vil lykkes en fjernere Fremtid tilbørlig at afsløre. — Seiren ved Sitajoki fulgtes af Seirene ved Revolsala, Pulkila o. fl., og den russiske Hær var allevegne i fuldt Tilbagetog, forfulgt af den tappre Sandels, der borttog dens Forraad og Magasiner; men Hovedhæren under Klingspor vedblev at være næsten ubevægelig; den syntes lamslaaet af en Magt, som man hverken kunde naae eller fatte. Kun saameget er vist, at fra Sverig fik Finland knap, hvad der kunde ligne en Undsætning; det maatte selv bekæmpe den overlegne Hjende, en af Europas militaire Stormagter. Samtidig førte man paa Norges Grændser Krig med Danmark, der efter gammel Vane skulde anfalte Sverig i Ryggen, naar Rusland anfaldt det forfra; men den Krig laa jo rigtig nok mestendeels brak ligesom den finste, og for ogsaa her at nedslaae Hærens Stemning affledigebe man den elskede General Armfelt og afløste ham med General Leberström, der slet ikke var elstet. Det var, som om Kongen var sorgjort, idetmindste vare alle hans Foretagender bagvendte: det talrige Landeværn blev indkaldt, men det var pjafret og barbenet og vaabenløst; det fik heller hverken de nødvendige Klæder til at modslaae Kulden, eller Vaaben til

Carl Henrik, Greve af Andarsvård.